

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Botos Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek a Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal - mint a Budapest Fővárosi Közigazgatási Hivatal jogutódja - alperes ellen építési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Bíróság 2006. szeptember 20. napján kelt 21.K.30.954/2005/10. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. október 17. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 21.K.30.954/2005/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, egyben az alperes jogelődjének 2005. január 31-én kelt 08-3112/1/2004. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000.- /azaz harmincezer/ forint elsőfokú és 15.000.- /azaz tizenötezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L Á S

A Budapest Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Jegyzője /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ a 2000. október 25. napján kelt IX-1563/3/2000.-IX-1589/2/2000. számú határozatával a felperes kérelmére a B. 10789/1 hrsz-ú, D. u. 54-60. szám alatti ingatlanon lakó- és irodaépületekre az építési engedélyt, valamint a fakivágási tervben szereplő 50 db díszfa kivágására a fakivágási engedélyt megadta. Az elsőfokú hatóság rendelkezett továbbá arról, hogy a kivágott összesen 1.990 cm törzsátmérőjű fák pótlásaként 2.985 cm össz törzsátmérőnek megfelelő mennyiségű facsetete pótlásáról kell gondoskodni akként, hogy a telken belül 377 db továbbnövelt, 8 cm törzsátmérőjű, lombhullató facsetetét kell elültetni. Az indokolás szerint az elsőfokú hatóság megállapította,

hogy a megjelölt fák kivágása a tervezett épületek és az épületekhez kapcsolódó gépkocsi-behajtók, parkolók elhelyezése miatt elkerülhetetlenül szükséges. A fák kivágását a kerület helyi építési előírásairól szóló 21/1995./XII.27./ Önkormányzati rendelet /a továbbiakban: Önk.r./ 2. §-ának b/ pontja, 20. §-ának /1/ bekezdés a/ pontja alapján engedélyezte, a fakivágás utáni fapótlásról a Budapesti Főváros Rendezési Szabályzatáról szóló Budapest Főváros Tanácsa 5/1986. számú rendeletének /a továbbiakban: BVSZ/ 32.§ /4/ bekezdése értelmében rendelkezett, az ingatlan területén történő fatelepítést pedig az Önk.r. 30/B. §-ának /1/ bekezdése alapján írta elő.

Az elsőfokú hatóság, miután megállapította, hogy a felperes fapótlási kötelezettségét teljes körűen nem teljesítette, a 2003. december 18. napján kelt IX-719/8/2003. számú határozatával a felperest kötelezte arra, hogy az ingatlan területén kivágott fák pótlásaként, 1.089 cm össz törzsátmérőnek megfelelő mennyiségű, 217 db facsemete árát: 3.146.500.- Ft-ot fizessen meg.

A fellebbezés folytán eljáró alperes jogelődje /a továbbiakban: alperes/ a 2005. január 31. napján kelt 08-3112/1/2004. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolásában többek között megállapította, hogy miután az elsőfokú hatóság az építési és fakivágási engedélyben előírtak teljesítéséről rendelkezett, a pótlásra előírt famennyiségnek fennmaradó részére a pénzbeni pótlást jogszerűen az engedélyezés időpontjában hatályos jogszabályok, a BVSZ és az Önk.r. alapján állapította meg.

A felperes keresetében a fizetésre kötelező határozatok hatályon kívül helyezését kérte. Kifejtette, hogy a BVSZ 1999. január 1-jétől, az Önk.r. 2000. április 1-jétől nem hatályos, ezért az első- és másodfokú hatóság jogsértő módon hatályban nem lévő jogszabályok alapján rendelkezett, nem alkalmazva a hatályba lépett új jogszabályokat, a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzatról szóló 47/1998./X.15./ Főv.Kgy. rendeletet /a továbbiakban: BVKSZ/, és a Budapest Főváros Városrendezési és Építési Szabályzatáról szóló 4/2000. önkormányzati rendeletet /a továbbiakban: VÉSZ/. Álláspontja szerint a hatóság jogi szabályozás hiányában a fapótlás helyett utólag pénzbeli megtérítésről nem rendelkezhetett, a IX-1563/3/2000.-IX-1589/2/2000. számú határozat pedig az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény /a továbbiakban: Áe./ 61. §-a alapján már nem módosítható.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az első- és másodfokú hatóság a keresettel támadott határozatokban - a már hatályon kívül helyezett - BVSZ- és t. Önk.r.-et helytállóan alkalmazta, mivel a IX-1563/3/2000.-IX-1589/2/2000. számú határozatban e jogszabályok

alapján előírt kötelezettségek teljesítését kívánta kikényszeríteni. Álláspontja szerint fapótlás nem teljesítése esetére az Önk.r. 30/B. §-ának /2/ bekezdése tartalmaz szabályozást a pótlás utólagos pénzbeni előírásáról, ezért a hatóság nem módosító határozatot hozott, így az Áe. 61. §-át nem kellett alkalmaznia.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és keresete teljesítését kérte. Hangsúlyozta, hogy hatályon kívül helyezett jogszabályokra jogszerű döntést nem lehet alapítani.

Az alperes az ítélet hatályában tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felülvizsgálni kért határozatokban a hatóság - az álláspontja szerinti felperesi fapótlási kötelezettség teljesítetlensége okán - nem az Áe. VIII. fejezetében szabályozott végrehajtási eljárás keretében járt el. Az Áe. 2. §-ának /2/ bekezdése alapján a közigazgatási szervek előmozdítják a jogok érvényesülését és a köteleességek teljesítését, az állampolgári fegyelem megszilárdítását. A perbeli ügynek előzménye volt az építési és fakivágási engedélyezési eljárás, azonban az elsőfokú hatóság döntését összevetve a fakivágási engedélyben foglaltakkal, az állapítható meg, hogy nem azonos tartalommal, hanem attól eltérően rendelkezett, amikor a felperest fapótlás helyett pénzfizetésre kötelezte.

A hatósági kötelezés alapja az ügyre alkalmazandó jogszabály. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény /a továbbiakban: Jtv./ 11. §-ának /1/ bekezdése alapján a jogszabály hatálya kiterjed az ország területén a magánszemélyekre és a jogi személyekre, valamint a külföldön tartózkodó magyar állampolgárookra. A Jtv. 12. §-ának /1/ bekezdése értelmében a jogszabályban meg kell határozni a hatálybalépésének napját, a 13. § szerint pedig a jogszabály akkor veszti hatályát, ha más jogszabály hatályon kívül helyezi, vagy ha a jogszabályban meghatározott határidő lejárt. Ki nem hirdetett, illetve hatályát veszített jogszabály nem alkalmazható.

A közigazgatási perben a bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ XX. fejezetében foglalt speciális szabályok szerint eljárva a felülvizsgálni kért határozat jogszerűségéről a kereseti kérelem keretei között a közigazgatási eljárás megindításakor fennálló tények és a közigazgatási határozat meghozatalakor hatályos jogszabályok alapján dönt /módosító jogszabály rendelkezhet a folyamatban lévő ügyekben való alkalmazásról is/. A közigazgatási bíráskodás funkciója ugyanis az Alkotmány 50. §-ának /2/ bekezdése szerint a közigazgatási határozatok törvényességének ellenőrzése. Egy

határozat törvényessége pedig csak úgy ítéltető meg, ha azt a bíróság a meghozatala időpontjában hatályos jogszabályokkal veti össze.

Az 1999. január 1-jén hatályba lépett BVKSZ a hatályba lépésével egyidejűleg a 67. §-ának /1/ bekezdésében a BVSZ-t hatályon kívül helyezte, míg a 2000. április 1-jén hatályba lépett VESZ 36. §-ának /3/ bekezdése alapján a hatályba lépésével egyidejűleg az Önk.r. hatályát vesztette. Az elsőfokú határozat meghozatala időpontjában, 2003. december 18. napján, és az alperes rendelkezése időpontjában, 2005. január 31-én a BVSZ és az Önk.r. már nem volt hatályban.

Az elsőfokú bíróság, az alperes és az elsőfokú hatóság a nem hatályos jogszabályok alkalmazhatóságában tévedett, mert a közigazgatási szerv a határozata meghozatala időpontjában már nem hatályos BVSZ-t és Önk.r.-et nem alkalmazhatta volna.

Mindezek folytán a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának /4/ bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, egyben az alperes jogelődjének a határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság döntése csak a határozathozatal időpontjában hatályos jogszabályokon alapulhat.

Az alperes a Pp. 270. §-ának /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése alapján köteles a felperes elsőfokú és felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 14. §-án alapult.

Budapest, 2007. október 17.

**Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kurucz Krisztina sk.
előadó bíró, Lénártné dr.Márton Gizella sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő